

Dorpsvisie Tjerkwerd 2012 – 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz 3
Inleiding	blz 4
1. Tjerkwerd als woonomgeving	blz 6
2. Werk en Bedrijvigheid	blz 8
3. Recreatie en toerisme	blz 10
4. Infrastructuur en verkeer	blz 12
5. Parkeren	blz 15
6. Wandel- en Fietspaden	blz 17
7. Sociale samenhang en zorg en welzijn	blz 19
8. Stichtingen en verenigingen	blz 21
9. Cultuur	blz 22
10. Voorzieningen	blz 24
11. Duurzaamheid en milieu	blz 27
12 Tjerkwerd in relatie tot haar omgeving	blz 29
Tot Slot	blz 31
Bijlage 1	
Bijlage 2	
Bijlage 3	
Bijlage 4	

Colofon

Uitgave:	'Dorpsvisie Tjerkwerd 2012 — 2024' is uitgegeven door Dorpsbelang Tjerkwerd e.o.
Op verzoek van:	de gemeente Súdwest-Fryslân
Hoofdredactie:	Werkgroep Dorpsvisie 2012-2012
Eindredactie:	Jelle Feenstra
Foto's	Gerben D. Wijnja Sam Dijkstra Richard Teppema Dirk-Jan de Rouwe Gerrit Mulder ☙
Ontwerp en opmaak:	Baukje Kootstra

Aanleg haven in 2008

Voorwoord

De gemeente Súdwest-Fryslân draagt alle dorpsbelangen en wijkverenigingen op een dorpsvisie te maken.

In een dorpsvisie omschrijft een dorp haar plannen om de leefbaarheid op korte, maar vooral op middellange en lange termijn te verbeteren. Bij deze leefbaarheid hebben we een aantal punten voor ogen:

- Voorzieningenpeil verbeteren of minimaal in stand houden
- Woongenot bevorderen
- Verkeersproblemen aanpakken
- Bereikbaarheid bevorderen
- Aanbod van mogelijkheden ter ontspanning en van sportvoorzieningen verhogen
- Gemeenschapszin vergroten

Een dorpsvisie heeft meerdere functies:

- De door de bewoners verlangde en noodzakelijke ontwikkelingen in kaart brengen
- Basisstuk voor de beleidskeuzes ten behoeve van het dorp
- Basisstuk voor de beleidskeuzes van de gemeente
- Basisstuk om geld- en subsidiestromen aan te boren

Dankzij de eerste dorpsvisie, Tjerkwerd 2001-2011, kwamen vele projecten tot stand. Dorpsbelang Tjerkwerd nam het initiatief om ook de tweede versie op papier te zetten. Voor de totstandkoming hiervan hebben we de werkgroep “Dorpsvisie 2012-2024” opgericht.

Een enquête onder alle dorpsbewoners in november 2011 leverde 90 aandachtspunten op. Begin 2012 zijn twee inspraakavonden gehouden. Daar rolde een prioriteitenlijst uit die verder is uitgewerkt. Ook gesprekken met de basisschool en woningcorporatie Elkien leverden bouwstenen op.

Al deze informatie leidde tot de Dorpsvisie Tjerkwerd 2012 – 2024. Met dank aan alle betrokkenen bij de totstandkoming van deze visie wensen we u veel leesplezier. Dat vele punten de komende jaren werkelijkheid mogen worden!

Tjerkwerd, juni 2012

Dorpsbelang Tjerkwerd e.o.

Rob Dijkstra (voorz. Dorpsbelang)
Robert Tiesma
Theo Galema
Bouwe Speerstra
Astrid de Boer
Elma Draaisma
Betty Jellema

Werkgroep Dorpsvisie 2012-2024

Dirk-Jan de Rouwe (voorz. Werkgroep)
Baukje Kootstra
Anne de Vries
Richard Teppema
Anneke Feenstra

Inleiding

Tjerkwerd is een levendig dorp met circa 460 inwoners. Het is een geliefde plek om te wonen, blijkt uit de enquête, die in 2011 onder dorpsbewoners is gehouden.

De kwaliteit van wonen is hoog door het vrije uitzicht, de rust en ruimte. Ook de sfeer in het dorp wordt als plezierig ervaren. Er is een prettige omgang met elkaar, het is gemoedelijk, mensen laten elkaar vrij, maar zijn tegelijk ook behulpzaam. Kortom, een vriendelijke, ontspannen dorpsgemeenschap.

Er is tevredenheid over de school en over het Waltahûs. De gemeenschapszin is goed en de ligging van Tjerkwerd wordt als positief ervaren: vlakbij de voorzieningen in Bolsward en Workum, aan de Elfstedenroute, aan het water en in de natuur.

Ook het leven in het rustige en ruimtelijke buitengebied wordt als positief ervaren door. Verder zijn er goede wegen en wandelpaden en oogt het schoon.

Aanleg haven in 2008

Bouw fietstunnel in 2010

Vanuit de dorpsvisie 2000 – 2010 zijn veel zaken gerealiseerd of bijna gerealiseerd:

- Revitalisatie Waltawei en uitbreiden parkeermogelijkheid Singel
- Aanleg haven en walbeschoeiing Trekvaart
- Aanleg fietstunnels en ontsluiting Rytseterp
- Start nieuwbouw Dyksicht en verplaatsen ijsbaan
- Revitalisatie sportveld en aanleg schelpenpad en verlichting
- Oprichting sportveldcommissie
- Uitbreiding groenvoorzieningen
- Aanleg speeltuin
- Opknappen parkje
- Project rondom de meervleermuis.
- Deelname project “oude paden, nieuwe wegen”
- Start diverse culturele projecten
- Aanleg jeu de boules baan in het park
- Vervangen kleedruimte op het sportveld (is in fase van geld en subsidie-inzameling)

Toch bleven er ook zaken liggen:

- Realisatie rondweg Tjerkwerd
- Nieuwbouwplan nog niet afgerond
- Aanleg diverse fiets- en wandelpaden
- Hemdijk blijft onveilig
- Uitbreiding parkeerruimte Waltahûs en Kerkstraat.
- Realisatie carpoolplaats aan de N359

De opsomming laat zien dat meer projecten wel dan niet gerealiseerd zijn.
Dat geeft het belang van een goede dorpsvisie aan.

Naast de punten die zijn blijven liggen, zijn er ook nieuwe punten aangedragen. De Dorpsvisie Tjerkwerd 2012-2024 benoemt de prioriteiten en werkt deze verder uit.

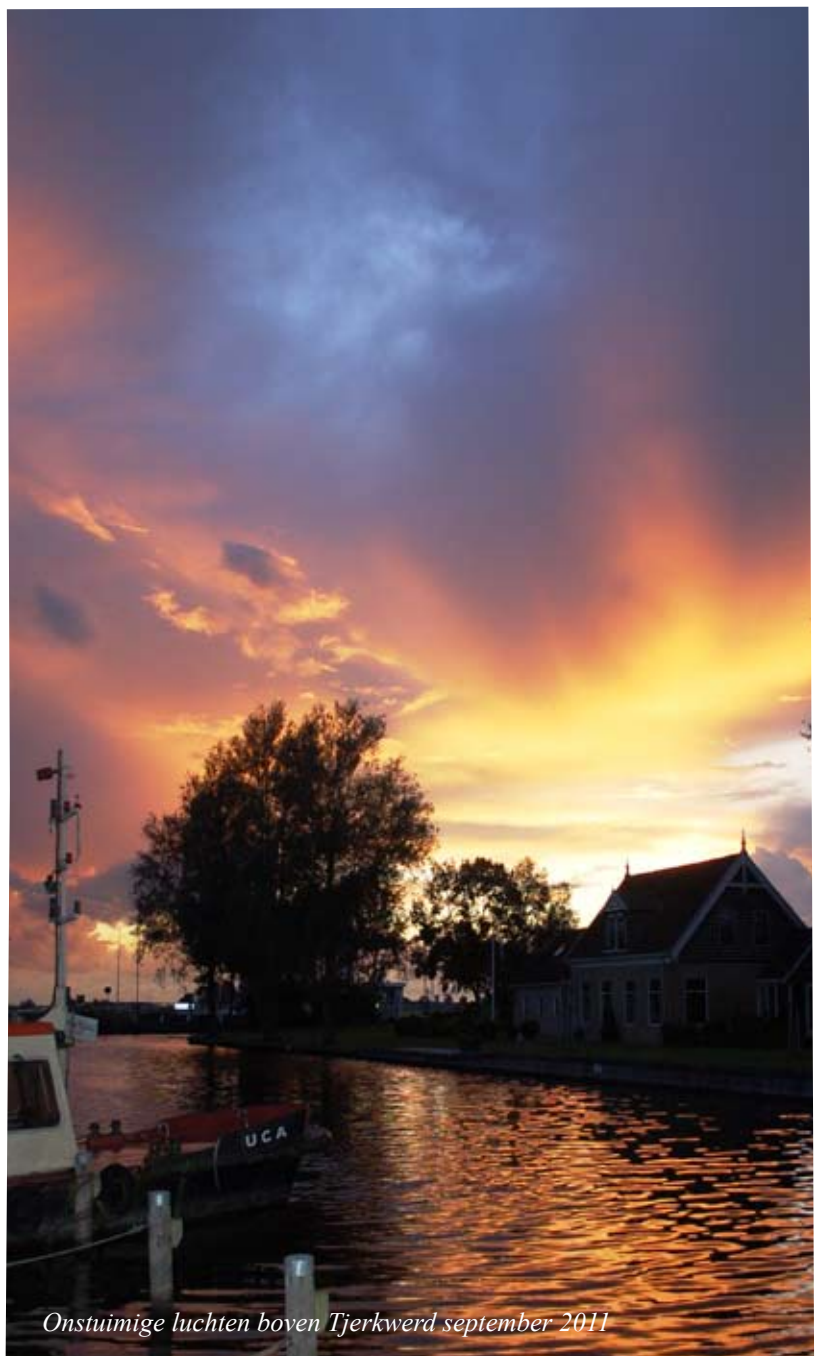
Waltaweg gereed in 2011

Aanleg haven in 2008 gerealiseerd

Fietstunnel in 2011 gerealiseerd

Onstuimige luchten boven Tjerkwerd september 2011

1. Tjerkwerd als woonomgeving

Huidige situatie:

Tjerkwerd en de bijbehorende buurtschappen *Baburen*, *Eemswoude*, *Jonkershuizen*, *Jousterp* en *Rytseterp* ligt in de gemeente Súdwest-Fryslân. Het dorp telt circa 460 inwoners, verdeeld over 170 woningen.

Tjerkwerd ligt erg centraal aan de N359 (Workum – Leeuwarden), met op 3 kilometer afstand de A7 (Afsluitdijk – Sneek) en op 3 kilometer afstand het stadscentrum van Bolsward. Hierdoor is Tjerkwerd een woonkern met goede voorzieningen. Tjerkwerd ligt aan de Elfstedenroute. Aan de zuidzijde is er verbinding met het Van Panhuyskanaal.

Uit de enquête blijkt dat 95% van de bewoners van Tjerkwerd er plezierig tot zeer plezierig woont. Dat komt, zo zeggen ze, door de hoge kwaliteit van wonen, het vrije uitzicht, de rust, de ruimte, de goede verbindingswegen en het goede voorzieningsniveau van de stad Bolsward. Ook de buurtschappen kennen een goede woonomgeving met veel ruimte en uitzicht.

Er zijn ook minpunten. Vele bewoners ervaren de brugwachterskeet en de voorzijde van het dorpshuis – beide markeren de entree van het dorp – als storend.

Een ander minpunt is het geringe aanbod aan starterwoningen, huurwoningen en seniorenwoningen. Op dit moment zijn er zes huurwoningen van woningcorporatie Elken in het dorp. Elken heeft de woningen aan de bestaande bewoners te koop aangeboden. Mochten de huurders de woning verlaten dan gaat Elken over tot vrije verkoop. Daardoor is binnenkort geen aanbod van huurwoningen meer in Tjerkwerd.

Het dorp heeft een uitbreidingsplan, waar nog ruimte is voor negen vrije kavels of zes halfvrijstaande projectmatige woningen en drie vrije kavels.

Ondanks de huizen crisis staan er weinig woningen te koop.

Gewenste situatie:

De gewenste situatie is dat het aanbod van huurwoningen, starterwoningen en seniorenwoningen groter wordt, zodat het dorp voor elke doelgroep aanbod heeft. Het is een taak van Dorpsbelang Tjerkwerd om samen met gemeente, corporatie, ontwikkelaars en andere betrokkenen creatieve oplossingen te bedenken om dit doel te bereiken. Een optie, die momenteel wordt uitgewerkt, is

om het uitbreidingsplan te gebruiken voor het creëren van een grotere differentiatie aan woningen. Een woonfunctie geven aan het Waltahûs is een andere optie. In dat geval moet er een andere plaats voor het dorpshuis worden gezocht.

De bewoners geven aan dat ze het behouden of verbeteren van de goede kwaliteit van de woonomgeving erg belangrijk vinden. De verbeteringen op dit gebied zijn te halen bij de entree van het dorp: het aanzicht van het dorps huis en de keet en het toilet voor de brugwachter. Ook vinden ze dat de karakteristieke woningen in het dorp beschermd moeten worden.

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Huurwoningen	Te weinig	Dorpsbelang gaat in gesprek met corporaties, ontwikkelaars en gemeenten om hier verandering in te krijgen	< 2 jaar
Starterswoningen	Te weinig	Dorpsbelang gaat in gesprek met corporaties, ontwikkelaars en gemeenten om hier verandering in te krijgen	< 2 jaar
Seniorenwoningen	Te weinig	Dorpsbelang gaat in gesprek met corporaties, ontwikkelaars en gemeenten om hier verandering in te krijgen	< 2 jaar
Entree dorp	Uitstraling Waltahûs slecht	Aanzicht verbeteren, meer aanpassen op de karakteristieken van het dorp	5 tot 10 jaar

Aanzicht It Waltahûs,

Luchtfoto Tjerkwerd met (ingetekende) nieuwe woningen

2. Werk en bedrijvigheid

Huidige situatie:

Tjerkwerd is een dorp met vooral veel kleinschalige bedrijvigheid. Bij de Kamer van Koophandel staan 35 bedrijven ingeschreven (zie bijlage 4). De kunstsector is ruim vertegenwoordigd. Er is duidelijk geen behoefte aan grootschalige bedrijvigheid. Daarvoor zijn er genoeg mogelijkheden rondom Bolsward, Workum en Sneek.

Tjerkwerd heeft al jaren geen winkel en postkantoor meer en dat wordt niet als een probleem ervaren. Voor de dagelijkse boodschappen en overige inkopen zijn de inwoners georiënteerd op Bolsward, Sneek en Workum. In de enquête komt echter wel naar voren dat een winkeltje in het dorp welkom is. Gedacht wordt aan een winkeltje met (biologische) streekproducten met daarnaast de noodzakelijke artikelen (levensmiddelen, lectuur, rookartikelen, souvenirs, posterijartikelen. Ook een camping- annex watersportwinkel wordt genoemd.

Gewenste situatie:

- Zorg dat het goed wonen blijft in Tjerkwerd met als insteek kwaliteit. Dus aandacht voor het behoud van rust en ruimte
- Vestiging van kleinschalige winkel(s), bedrijven aan huis en 'zzp-ers'. Soepelheid ten aanzien van de bestaande regelgeving van het vestigingbeleid.
- Tjerkwerd wil alleen bedrijvigheid mits deze geen negatieve invloed heeft op het landschap, dus ook geen lawaaioverlast of landschapsontsiering.
- Mogelijkheden voor ambachtelijke bedrijvigheid en kleine ondernemers
- Meer ruimte bieden voor onderneming aan huis
- Open huis agrarische sector en andere bedrijven. Mogelijk in combinatie met een wandel- of fietstocht
- Ruimte geven aan agrariërs om tot een goede bedrijfsvoering te komen binnen bestaande regelgeving
- Winkeltje met artikelen voor camping/watersport (particulier initiatief)
- Een winkel met streekproducten voor de eerste levensbehoeften; ook goed voor sociale aspect (particulier initiatief)

Galerie ArtiSjok

Haarsma Groep

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Bedrijvigheid	Meer kleinschalige bedrijven gewenst	Kleinschalige werkgelegenheid toestaan	Doorlopend
Agrarische bedrijfsvoering	Adequate bedrijfsvoering	Soepeler regelgeving met betrekking tot bestemming binnen geldende wetgeving	Doorlopend
Detailhandel	Te weinig aanwezig	Opstart camping/watersport winkel en/of een winkel met (biologische) streekproducten	< 1 jaar

3. Recreatie en toerisme

Huidige situatie:

Op gebied van recreatie en toerisme valt nog veel te winnen in Tjerkwerd. Het aantal toeristische fietsers, wandelaars en watertoeristen groeit. Ook heeft de Elfstedenroute, waaraan Tjerkwerd ligt, zo zijn eigen aantrekkingskracht. Ieder jaar volgen honderden wandelaars, surfers, zeilers en zelfs zwemmers deze route, met in hun kielzog vaak een hele batterij aan begeleiders. Voor deze mensen zijn er te weinig aantrekkelijke 'halteplaatsen' in het dorp.

Volgens de bewoners heeft Tjerkwerd zeker de potentie om toeristen iets te bieden maar zijn er te weinig voorzieningen en faciliteiten. Er is ook te weinig promotiemateriaal, zoals folders, kaarten of een webpagina.

Voorheen waren er diverse kleine kano- en vaarroutes in en rond het dorp. Deze zijn in de loop der jaren in onbruik geraakt.

Voor de bewoners van Tjerkwerd is in 2009 aan de Trekvaart een haven met trailerhelling gerealiseerd. Boten kunnen daar een plaatsje krijgen. Een havencommissie houdt toezicht. De trailerhelling is blijkbaar zo goed aangelegd dat ook andere mensen van buiten het dorp hier graag gebruik maken.

Gewenste situatie:

- Tjerkwerd beter op de kaart zetten en promoten voor wat betreft kunst, cultuur, wandel- fiets- en vaarroutes. Eventueel voor het recreatieve en culturele aanbod in samenwerking met de plaatselijke bedrijven een folder later drukken
- Plaatsen van informatieborden langs wegen/paden en vaarroutes (ANWB)
- Op de website diverse kano/vaar/wandel/fiets routes in en rondom Tjerkwerd plaatsen
- Uitbreiden van kano- en vaarroutes in en om Tjerkwerd voor kleine bootjes. Het bevaarbaar maken van de Dedgumer opvaart en de Sylroede voor kano, roeiboot en sloep
- Extra voorzieningen en faciliteiten voor toeristen zoals meer aanleggelegenheid en aanlegsteigers

voor de pleziervaart. Dit geldt voor het dorp, maar ook voor bij de Eemswouderbrug

- Andere aanlegbevestiging aan de kade: vanaf de haven tot aan de brug
- Afvalbakken voor de recreanten/toeristen plaatsen
- Plaatsen van een openbaar toilet voor de recreant/toerist (eventueel in het Waltahûs)
- Realisatie van een mooi terras (langs het water)
- Plaatsen van bankjes aan het water of op mooie uitzichtpunten
- Verkoop van consumpties en/of ijs voor de toeristen, fietsers en wandelaars (Waltahûs of particulier initiatief)
- Uitbreiding van het huidige fietsnetwerk met een verbinding tussen Eemswoude en Wolsum om de Friese merenroute en de Aldfears-erfroute met elkaar te verbinden.

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	Probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Toeristische promotie	Te weinig informatie	Foldermateriaal, informatie borden, bewegwijzering en uitbreiding website	< 1 tot 2 jaar
Kanoroutes	Veel oude kleine vaarroutes niet meer bevaarbaar	Routes, zoals Sylroede en Dedgumer opvaart weer bevaarbaar maken voor kano etc.. Dit in samenwerking met dorpsbelang Blauwhuis en Dedgum	< 5 jaar
Voorzieningen en faciliteiten voor waterrecreanten	Niet of te weinig aanwezig	Aanbrengen aanlegplaatsen, afvalcontainer, toiletgelegenheid	< 3 jaar
Voorzieningen overige bezoekers / toeristen	Niet of te weinig aanwezig	Plaatsen bankjes, afvalbakken, aanleg terras en eet- drinkgelegenheid	< 3 jaar
Uitbreiding fietsroute	Geen doorgaande route van Wolsum naar Allingawier via Tjerkwerd	Doortrekken fietspad	< 5 jaar

4. Infrastructuur en verkeer

Huidige situatie:

De staat van onderhoud en het huidig gebruik van de **Hemdijk** is voor velen een probleem. Deze historische en karakteristieke weg wordt in toenemende mate gebruikt door alsmaar zwaarder transport. Daar is deze weg ongeschikt voor. Groot onderhoud is dan ook al lange tijd uitermate noodzakelijk. Bovendien is er veel sluipverkeer van vrachtwagens. Dat levert gevaar op voor het toenemend aantal fietsers en voetgangers.

De reconstructie van de **Waltaweg** – de doorgaande weg door het dorp – is een prachtige verbetering. Een nadeel is dat het 'stille asfalt' uitnodigt tot sneller rijden. Ook het vele sluipverkeer naar de Hemdijk gaat over de Waltaweg. Daardoor ontstaan ook hier gevaarlijke situaties.

De **provinciale weg N359** wordt als erg druk ervaren. Gelukkig is de verkeersveiligheid enorm verbeterd dankzij de komst van de fietstunnel. Wel blijft het opletten geblazen als je met de auto de kruising op wilt gaan. Knelpunten zijn nu vooral nog de afslagen naar de buurtschappen Baburen, Rytseterp en Jousterp. In het donker zijn ze niet herkenbaar. Voor vrachtverkeer zijn de bochten te krap.

De **parallelweg richting Bolsward** wordt steeds drukker door gebruik van alsmaar zwaarder en groter landbouwverkeer. Ter hoogte van de nieuwe fietstunnel onder de N359 is de parallelweg smaller gemaakt. Dat levert gevaarlijke situaties voor fietsers op. Verder leidt de bushalte (met fietsenstalling) bij de tunnel tot veel extra fietsers en wandelaars uit het dorp, terwijl de weg naar de tunnel toe daar niet of nauwelijks ruimte voor biedt.

Op de **Eemswouderlaan** ter hoogte van de **Eemswouderbrug** vinden aanwonenden de situatie problematisch. Er wordt vaak te hard gereden, voornamelijk door zwaar verkeer en door landbouwvoertuigen. Met name bij de brug geeft dit veel overlast in de vorm van geluid en trillingen.

Gewenste situatie:

Een simpele oplossing voor de **Hemdijk** ligt niet voor de hand. Bestemmingsverkeer en melktransporten kun je niet weren. Dat kan echter wel met vrachtverkeer met bestemming Blauwhuis of Oudega. Omleiden via de A7 (afslag Nijland-Blauwhuis) moet verplicht worden, compleet met bebording en toezicht.

Naast een geheel nieuwe asfaltlaag moet onderzocht worden of en hoe de bermen aan weerszijden van de Hemdijk verbreed en versterkt kunnen worden.

Slechte staat Hemdijk

Om de herkenbaarheid van de Hemdijk in het donker te vergroten, adviseren we reflecterende middelen. Ook moet worden nagedacht over meer veiligheid van fietsers en voetgangers.

Het verplaatsen van de komgrens van Tjerkwerd naar een punt vlak voor de kruising/ontsluitingsweg met Dyksicht kan helpen om de snelheid omlaag te krijgen. Bovendien maakt het de afslag naar Dyksicht overzichtelijker en veiliger. Omdat Blauwhuis en Dedgum dezelfde problemen met de Hemdijk ervaren, ligt samenwerking en krachtenbundeling met de dorpsbelangen daar voor de hand.

Om de buurtschappen Baburen, Rytseterp en Jouterp beter en veiliger te ontsluiten is een verdere uitbreiding van de parallelstructuur langs de N359 noodzakelijk (zie bijlage 3)

Daarnaast is de wens om ook de **Waltaweg** te vrijwaren van vrachtverkeer. Hiervoor is een structurele oplossing nodig. De enige mogelijkheid is om het verkeer om het dorp heen te leiden met een nieuwe ontsluitingsweg. Het dorp spreekt haar voorkeur uit voor een tracé ten zuidwesten van Tjerkwerd. De realisatie van een ontsluitingsweg vanaf de **N359** (tussen Jouterp en Jouterperwei 1a,) betekent nogal wat. Er moet dan een nieuwe brug over de trekvaart of een aquaduct komen, met aansluiting op de Hemdijk. De huidige brug in het dorp over de trekvaart kan dan worden vervangen door een fiets-/voetgangersbrug

De voordelen van deze keuze zijn:

- Weinig grondaankoop vanwege de relatief korte afstand
- Tjerkwerd is hiermee in één klap verlost van alle doorgaande (vracht)verkeer
- De omgeving krijgt een snelle, directe en veilige ontsluiting met de N359
- Geen investeringen meer aan de verouderde brug in Tjerkwerd
- Mogelijke combinatie met extra afslag (in-/uitritten) in N359 voor Rytseterp en Jouterp
- Mogelijke aansluiting en combinatiemogelijkheid met toekomstplannen Provincie en gemeente

Voor wat betreft de problemen bij de **parallelweg richting Bolsward**: verbreed het stukje nabij de fietstunnel en leg een voetgangers- annex fietsstrook aan tussen bushalte en brug (toegangsweg Tjerkwerd zie bijlage 2).

De problemen op de **Eemswouderlaan** zijn op te lossen met verkeersremmende maatregelen. Een voorstel is het realiseren van verkeersdrempels aan beide zijden van de Eemswouderbrug (tot na de bebouwing). Creëer zo een stukje 30 kilometerzone, waardoor de snelheid beperkt wordt en de passage van de brug met minder geluids- en trillingsoverlast gepaard gaat.

Actiepunten / oplossingen:

Onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Hemdijk	In slechte staat	Bermen aan beide zijden voldoende breed maken. Herkenbaarheid weg in donker verhogen	< 2 jaar
Hemdijk	Onveilig en de weg is niet geschikt voor zwaar verkeer	Bebording vanaf N359 om vrachtverkeer met bestemming Blauwhuis en Oudega om te leiden Toezicht op naleving In navigatie systemen aanpassen	< 2 jaar
Ontsluiting buurtschappen aan N359	Ontbreken van uitvoegstroken Onveilige situatie	In samenspraak met omwonenden en Provincie tot een juiste oplossing komen. Integreren in de plannen van de Provincie voor de N359. Doortrekken parallelstructuur N359	< 2 jaar < 2 jaar
Waltaweg	Vele verkeer door dorp/ Waltaweg geeft overlast en gevaarlijke situaties	Een ontsluitingsweg ten zuidwesten van het dorp die de N359 over de Trekvaart aansluit op de Hemdijk Bestaande brug in dorp vervalt en kan worden vervangen door een fiets- voetgangersbrug	<10 jaar
Toegangsweg van provinciale weg naar dorp	Verkeersveiligheid fietsers en voetgangers	Verbreden bocht in parallelweg nabij tunnel Aanleg voet- of fietsstrook naast weg naar kruispunt / parallelweg	< 3jaar
Eemswouderlaan	Verkeersveiligheid en overlast	Snelheidsremmende maatregelen ter hoogte van de brug en bebouwing Snoeien van de Laanbomen	< 2 jaar

5. Parkeren

Huidige situatie:

Het parkeren binnen de bebouwde kom geeft vaak problemen wanneer in kerk of Waltahûs activiteiten of bijeenkomsten zijn. Auto's staan op de stoep van de Waltaweg of langs de weg buiten de bebouwde kom.

Ook bij de Kerkstraat is er te weinig ruimte voor parkeren.

Bij het haventje is een mooie trailerhelling aanwezig. Die is voor iedereen vrij te gebruiken. Ook in de zomer wordt er veel gebruik van gemaakt, ook van buiten het dorp. Op dit moment kunnen de auto's met hun meegebrachte botentrailers niet of nauwelijks fatsoenlijk parkeren. De omwonenden klagen dan ook dat auto met trailer vaak op de vreemdste plekken (in berm en plantsoen) geparkeerd worden.

Gewenste situatie:

Om het parkeerprobleem binnen de dorpskern op te lossen, moet een veilige parkeerstrook worden gerealiseerd langs de weg naar de ingang van het dorp (tot aan de brug). Op langere termijn is een parkeerterrein bij het eventueel nieuw te bouwen Multifunctioneel Centrum (zie hoofdstuk Voorzieningen pag 24) een logischer optie. Dit is in de nabijheid van zowel het Waltahûs als de kerk. De parkeerdruk houdt je hiermee netjes buiten de bebouwde kom. Verder zou het plein bij de Kerkstraat zodanig herinricht kunnen worden, dat hier een woonerf ontstaat met aanvullende parkeermogelijkheden. De stoep aan de achterzijde van Kerkstraat 9 is nu niet functioneel, dit zou efficiënter ingericht kunnen worden.

Nabij de trailerhelling in het dorp moeten op korte termijn een of meerdere 'extra lange' parkeerplekken worden gerealiseerd. Verder is op korte termijn een carpoolstrookje aan de N359 gewenst, vooral om parkeeroverlast binnen de bebouwde kom te voorkomen. Door de aanleg van de fietstunnel zijn er mogelijkheden ontstaan voor de aanleg van enkele parkeerplaatsen. Tjerkwerd geeft hiermee een voorbeeld hoe het carpoolen en het gebruik van openbaar vervoer gestimuleerd kan worden. Dat is mooi meegenomen voor de 'duurzame' uitstraling van het dorp (zie bijlage 2).

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	Probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Parkeren Waltahûs	Onvoldoende parkeergelegenheid nabij Kerk en Waltahûs met parkeeroverlast in bebouwde kom tot gevolg	Parkeergelegenheid langs weg, vlak voor ingang dorp. Dit is nabij het Waltahûs en de kerk. Herinrichten plein Kerkstraat in woonerf met parkeervoorzieningen.	< 3 jaar
Parkeren trailerhelling	Geen parkeergelegenheid voor auto met botentrailer met parkeeroverlast in bebouwde kom tot gevolg	Realisatie speciale parkeerplekken geschikt voor auto met trailer nabij haven	< 2 jaar
Carpoolplaats	Ontbreekt nabij kruising N359 waardoor er op andere plaatsen parkeeroverlast ontstaat	Er is ruimte voor een carpoolplaats na de aanleg van de fietstunnel, grenzend aan de parallelweg	< 2 jaar

Slechte staat Hemdijk

Slechte staat Hemdijk

6. Wandel- en fietspaden

Huidige situatie:

Het fiets- en wandelpad langs de trekvaart naar Bolsward – **de Trekdyk** - is hoognodig aan groot onderhoud toe. Het pad werd gaandeweg de jaren drukker maar door begroeiing ook steeds smaller waardoor fietsers elkaar moeilijk kunnen passeren.

Het '**Schukkenpad**' loopt vanaf de brug in Tjerkwerd, langs de noordkant van de trekvaart over het terrein van de firma Van Zuiden naar de provinciale weg. Dit wandelpad is verwaarloosd.

Slechte staat Hemdijk

Het **trekpad langs het Van Panhuijskanaal** richting Exmorra wordt niet gebruikt. Het leent zich bij uitstek voor een mooi recreatief fietspad.

Gewenste situatie:

De Trekdyk richting Bolsward moet op korte termijn verbreed, schoongemaakt en geëgaliseerd worden, het liefst met asfalt. Het pad verbieden voor bromfietsen. In 1988 is het pad grotendeels door subsidiërende instanties gefinancierd. Misschien dat zij opnieuw aangesproken kunnen worden op de verantwoordelijkheid voor het onderhoud.

Groot onderhoud is ook hard nodig op het '**Schukkenpad**'. De inzet is om het pad te verharden, in combinatie met het vaker maaien van het gras aan weerskanten van het pad.

Het **trekpad langs het Van Panhuijskanaal** richting Exmorra doortrekken als fietspad is een lang gekoesterde wens, die ook nu weer door de inwoners op de agenda is gezet.

Slechte staat Hemdijk

De **Ald Dyk** is een populair wandelpad maar ligt zo laag dat het door natheid vaak onbegaanbaar is.

Slechte staat Hemdijk

Niet alleen ter bevordering van het toerisme, ook voor veel schoolgaande kinderen is het een ideaal pad om veiliger te reizen, zeker in combinatie met de fietstunnel onder de N359. Het pad kan aan beide kanten van het kanaal doorgetrokken worden, al lijkt de keuze voor de kant van Rytseterp het meest voor de hand liggend.

Er ligt ook een verzoek om dit pad geschikt te maken voor skeelers en te verbieden voor gemotoriseerd verkeer.

In de enquête is de wens geuit om het wandelpad **Ald Dyk** over een lengte van een paar honderd meter op te hogen en daardoor beter begaanbaar te maken. Een andere wens is om de Ald Dyk door te trekken tot aan Dedgum of zelfs tot aan Parrega. Naar Dedgum toe is dat mogelijk via het graspad, dat er al ligt tot aan de Arkumerlaan in Dedgum.

Slechte staat Hemdijk

Om het huidige fietsnetwerk verder uit te breiden is een fietspad van Tjerkwerd naar Wolsum v.v. van

kwalitatieve toegevoegde waarde. Vanuit Eemswoude dient dit pad uit komen in Wolsum. Tevens biedt dit een alternatief voor de bereikbaarheid van de Marne College in Bolsward.

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Fietspad Trekdiijk	Onveilig en te smal	Opnieuw asfalteren tot oorspronkelijke breedte	< 2 jaar
Het 'Schukkenpad'	Verwaarloosd	Verbeterde verharding, onderhoud en pad onder de aandacht brengen	< 5 jaar
Afvalbeheer	Schoon houden omgeving fietspad	Plaatsen van (een) blikvanger(s)	< 1 jaar
Trekpad Tjerkwerd-Exmorra (langs Van Panhuijskanaal)	Ligt er werkeloos bij	Het pad doortrekken kan mogelijk aan beide kanten van het kanaal Verbetering recreatieve voorziening	< 5 jaar
Ald Dyk (wandelpad langs trekvaart richting Parrega)	Verbetering en aanvulling op recreatieve wandel voorzieningen	Ophoging eerste deel vanaf Hemdijk. Vervolgens pad doortrekken tot aan de Arkumerlaan bij Dedgum	< 5 jaar
Uitbreiding fietsnetwerk	Geen verbinding Tjerkwerd Wolsum	Alternatief voor bereikbaarheid Wolsum en/of Bolsward (Marne College)	< 5 jaar

7. Sociale samenhang, zorg en welzijn

Huidige situatie:

De Tjerkwerders zijn zeer tevreden over de gemeenschapszin en saamhorigheid 'We laten elkaar vrij, maar zijn wel behulpzaam' en 'als je je openstelt voor het dorp krijg je er genoeg voor terug', aldus enkele reacties in de enquête.

Als positief voorbeeld wordt de soos voor ouderen genoemd. Toch moet er meer aandacht en zorg komen voor ouderen, zieken, rouwenden en alleenstaanden, zo leert de enquête. Het aantal ouderen neemt in de komende jaren eerder toe dan af. En ze blijven langer in eigen huis wonen. Dit vraagt om acties m.b.t. zorg en wonen.

De situatie voor de jeugd tussen 12 en 16 jaar in ons dorp wordt als slecht beoordeeld. Het gaat hierbij vooral om passende activiteiten voor de jongeren en een geschikte plek. Ze hebben geen eigen honk en er worden nauwelijks activiteiten georganiseerd. Vooral in vakantieperioden is de behoefte groot. Voorbeelden van mogelijke activiteiten: disco, spelletjes, gamen, gezellig drinken en kletsen, sporten. Het Waltahûs is nu de aangewezen plek voor jongerenactiviteiten, maar het huidige dorpshuis is hiervoor niet zo geschikt.

Ongetwijfeld kunnen de tieners zelf goed aangeven welke activiteiten ze belangrijk vinden en hoe de benodigde ruimte eruit moet zien. Ze zullen, als ernaar gevraagd wordt, waarschijnlijk ook het belang van een eigen 'hangplek' aankaarten.

Goed voor de saamhorigheid zijn op zichzelf staande activiteiten die van tijd tot tijd georganiseerd worden. We kennen succesvolle voorbeelden: klaverbladwandel- en fietsroutes, molenroutes (fietstochten) rondom Tjerkwerd; buurtfeestjes.

Een centrale plek in het dorp voor vragen over zorg wordt gemist, dit dient onderzocht te worden. Te denken valt aan: een huisarts, consultatiebureau, thuishulp en ouderenzorg. Een zitting van eens per maand in het dorpshuis of op een andere plek zou al helpen.

Slechte staat Hemdijk

Gewenste situatie:

Ouderen

- De directe zorg voor ouderen, zieken en alleenstaanden kan verbeteren door: aandacht geven, bezoeken, helpen bij boodschappen doen, helpen bij administratie, uitstapjes en vervoer regelen
Een centraal meldpunt kan daarbij helpen
- In het Waltahûs of op een andere plek ruimte realiseren voor een internethoekje voor iedereen, maar in het bijzonder voor ouderen. Daaraan gekoppeld: cursussen en begeleiding
- Er is behoefte aan passende ouderenwoningen of ouderenappartementen. Hoe groot deze behoefte is, moet onderzocht worden
- Dat geldt ook voor realisatie van een woongroep of woongemeenschap voor ouderen en een zorgboerderij

Jongeren tussen 12 en 16 jaar

- Overleg met de jongeren wat hun wensen zijn
- Organiseer meer activiteiten, mogelijk jeugdclubs. Denk vooral aan de vakantieperiodes
- Jongerencoördinator vanuit het dorp
- Misschien kan, als korte termijnoplossing, een deel van het dorpshuis met een flexibele wand afgesloten worden als 'eigen ruimte' voor jongeren. Of kan een ruimte boven hiervoor geschikt gemaakt worden
- In de toekomst is wellicht een groter multifunctioneel centrum in ons dorp mogelijk

Gezamenlijke activiteiten

Hierbij kan gedacht worden aan activiteiten voor iedereen, zoals droppings, fakkeloptochten, wandel- en fietstochten, viswedstrijden, puzzeltochten. In de winter: schaatsen, winterwandeltochten en langlaufen. Is een kook- en eetclub haalbaar? Alle genoemde activiteiten zijn ook per buurt te verwezenlijken.

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	Probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Ouderen, alleenstaanden, zieken, rouwendenden e.a.	Zorg voor ouderen en alleenstaanden	Meldpunt + vrijwilligers voor bezoek, regelen vervoer, uitstapjes, administratie	< 2 jaar
	Computervaardigheid ouderen	Computerhoekje in Waltahûs Cursussen en begeleiding	< 1 jaar
	Geschikte woonvormen voor ouderen	Ouderenwoningen / -appartementen Woongroep / zorgboerderij	< 2 jaar
Jongeren tussen 12-16 jaar	Geen eigen plek	Dorpshuis geschikt maken Mogelijkheid onderzoeken van Multifunctioneel Centrum Werkgroep instellen die tot oplossingen komt	< 2 jaar 5 – 10 jaar (eerst onderzoek door werkgroep)
	Weinig activiteiten	Jongeren zelf vragen naar wensen Meer activiteiten organiseren (vooral in vakanties). Jeugdclubs opzetten m.b.v. jongeren zelf	< 1 jaar < 2 jaar
Gezamenlijke activiteiten voor iedereen	Saamhorigheid in dorp of buurt	Wandel- en fietstochten, droppings, fakkel- en puzzeltochten, viswedstrijden Winter: schaatsen, wandelen, langlaufen	< 1 jaar en ook daarna
Zorginformatie	Ontbreekt	Wenselijkheid en haalbaarheid onderzoeken	< 2 jaar

8. Stichtingen en verenigingen

Huidige situatie:

Het aanbod van clubs, verenigingen en stichtingen is in ons dorp groot en gevarieerd: van koor tot kaatsclub en alles wat daar tussenin zit (zie bijlage 4). De betrokkenheid van de bewoners is redelijk tot goed. Vrijwilligers zijn er echter nooit genoeg. Deelname van bewoners aan het verenigingsleven kan altijd beter. Een betere informatieverstrekking door verenigingen en uitwisseling van ervaringen zou meer mensen kunnen trekken.

Er lijken weinig raakvlakken tussen verenigingen, clubs en stichtingen te zijn. Toch zijn er wel informele contacten. Bovendien vindt hier en daar al overleg plaats, zoals bij de Stichting Waltahûs en de Oranjevereniging. Samenwerking op het gebied van presentatie, werving, structuur, financiën en informatieverstrekking kan het verenigingsleven sterker maken.

Een goede presentatie van verenigingen is wenselijk. Het gebeurt al wel in 't Skieppesturtsje en de maandagenda Op de MAT, maar voor een snelle communicatie kan een interactieve website een sleutelrol spelen.

De website Tsjerkwert.nl bewijst al jaren haar nut. Er is veel te lezen en te zien over de historie van Tjerkwerd, maar ook over allerlei recente gebeurtenissen in en rond het dorp. Vooral dit actuele deel verdient een aantrekkelijke presentatie, die bezoekers van alle leeftijden trekt, ook van buiten Tjerkwerd. Er speelt zich hier heel veel af wat de moeite waard is, bijvoorbeeld op cultureel gebied.

De behoefte aan een website waar alle verenigingen en clubs hun nieuws, vergaderschema's, agenda's, verslagen, foto's en vragen op kunnen zetten, wordt steeds groter. Ook particulieren moeten er gebruik van kunnen maken.

Gewenste situatie:

- Grotere betrokkenheid van bewoners (als lid en als vrijwilliger) bij het verenigingsleven door betere afstemming en uitwisseling van ervaringen
- Contacten tussen verenigingen versterken. Meer samenwerking
- Uitbouw van website 'Tsjerkwert.nl' tot een aantrekkelijke, interactieve website. Of een nieuwe website opzetten die voor jong en oud in ons dorp interessant is, en ook voor Tjerkwerder verenigingen en clubs zinvol is

Actiepunten / oplossingen:

Onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Betrokkenheid bij verenigingsleven	Aantal leden en vrijwilligers kan altijd meer	Betere presentatie en informatieverstrekking	< 2 jaar
Samenwerking verenigingen en clubs	Verenigingen zijn te veel 'eilandjes'	Meer contacten en samenwerking op gebied van ledenwerving, promotie, financiën, etc.	< 2 jaar
Website	Website nog te weinig presentatieplatform Te weinig bezoekers	'Tsjerkwert.nl' uitbouwen tot professionele site. Of: nieuwe website opzetten.	< 2 jaar

9. Cultuur

Huidige situatie:

Tjerkwerd geniet al langer bekendheid vanwege galerie Artisjok, de Hekserij en de Brocante theetuin. Galerie Kunstgreep is erbij gekomen en er zijn twee succesvolle manifestaties van plaatselijke kunstenaars georganiseerd: Kunstrijk Tjerkwerd 2010 in de kerk en Kunstrijk Tjerkwerd 2011 bij een 15-tal plaatselijke exposanten thuis. In het dorp wonen veel **kunstenaars** die een grote variëteit aan producten kunnen laten zien. Van vrije tot toegepaste kunst. Van schilderijen, tekeningen, keramiek, beelden, glas in lood tot modellen van trappen, hengels, sieraden en foto's. Trouwens, ook op muzikaal gebied heeft Tjerkwerd veel te bieden. Dit is niet bij iedereen bekend. Daarom het advies: zoek nog meer de publiciteit in de media.

De inwoners zijn positief over **de Sint Petruskerk** in ons dorp. 'Iedere dorpsbewoner moest eigenlijk een steentje bijdragen voor het behoud', aldus een reactie. Het kerkinterieur vormt een tentoonstelling op zich, met een belangrijk monument in het koordeel, een prachtig orgel, een fraaie preekstoel met opvallend houtsnijwerk en een vloer vol liggende grafstenen. Bovendien heeft de kerk een interessante geschiedenis, die ook op schrift is gesteld.

De kerk is inmiddels opgenomen in de jaarlijks terugkerende kerkenroute 'Tsjerkepaad' Ons dorp is verder bekend vanwege de grote kolonie **vleermuizen** die op de kerkzolder huist. In 2002 is een succesvol vleermuizenproject opgezet, dat enkele weken duurde en waar jong en oud bij betrokken was. Op de zolder hangen camera's waarmee beelden van vliegende en hangende vleermuizen opgenomen kunnen worden die beneden op een monitor te zien zijn. Verder krijgt het gebouw meer en nieuwere functies: exposities zoals Kunstrijk Tjerkwerd en Tsjerkepaad en optredens (orgel en andere muziek).

Al met al is er op cultureel gebied veel te beleven in Tjerkwerd. Dit mag nog verder ontwikkeld worden, speciaal voor de wintermaanden.

Gewenste situatie:

- Velen hopen dat de Tjerkwerder kunstenaars zich nog regelmatig zullen manifesteren, misschien zelfs jaarlijks. Wellicht is een vervolg mogelijk in de richting van een muziek-, koor- of dichtersfestival. Laat daarbij de jeugd ook meedoen.
- De kerk mag, bij voorkeur in de wintermaanden, de deur vaker openen, voor het prachtige interieur, voor de vleermuizenkolonie, maar ook voor lezingen, voorstellingen en muziekuitvoeringen.
- Al die interessante cultuuruitingen, het fraaie kerkinterieur en de geschiedenis van de kerk zijn erg waardevol. Het dorp moet zichzelf beter op de kaart zetten, bijvoorbeeld via de website.

Actiepunten / oplossingen:

Onderwerp	Probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Kunstrijk Tjerkwerd	Voortzetting en uitbreiding	Ieder jaar of iedere 2 jaar Vervolg met muziek, zang, poëzie Jeugd erbij betrekken	< 2 jaar en regelmatig daarna
Sint Petruskerk	Intensiever gebruik	Deuren vaker open Meer lezingen, rondleidingen, optredens en tentoonstellingen Vleermuizen bekijken via monitor	< 1 jaar en regelmatig daarna
Culturele uitingen	Culturele mogelijkheden meer benutten	Tentoonstellingen, film, muziek, poëzie, lezingen In Waltahûs of kerk	< 1 jaar en regelmatig daarna
Cultuurpromotie	Tjerkwerd op de kaart	Promotie via website, folder, informatiebord, toeristenroutes, ANWB-bord	< 2 – 5 jaar

10. Voorzieningen

Huidige situatie:

We hebben in Tjerkwerd een redelijk aantal voorzieningen. Een opsomming:

- Brede school; peuterspeelzaal, basisschool, bibliotheek
- Sportveld
- Ijsbaan
- Dorpshuis It Waltahûs
- Speeltuin
- Kerk
- Dorpskrant It Skieppesturtsje
- Maandagenda 'Op de MAT' (maandelijks activiteitenoverzicht Waltahûs)
- Website Tsjerkwert.nl
- Bushalte
- Passantenhaven, trailerhelling, walbeschoeiing

De Tjerkwerders zijn zeer content met een eigen **peuter- en basisschool**. Over de huisvesting is iedereen tevreden, zeker na een recente verbouwing. Wel is er de wens dat de naschoolse opvang weer wordt opgepakt.

De ijsbaan en het sportveld zijn tijdens de looptijd van de vorige visie met succes aangepakt. Het sportveld is geëgaliseerd en omringd met een wandelpad. Ook kwam er verlichting. De toegangen verbeterden en er is een container als verkleedruimte geplaatst. Die is echter ruimschoots over zijn houdbaarheidsdatum. Een nieuw onderkomen is dan ook hard nodig. De voorkeur gaat uit naar een stenen gebouw. De begroting daarvan is inmiddels klaar. Voor 60 procent moet nog financiering worden gevonden.

Slechte staat Hemdijk

Over **de ijsbaan** op de nieuwe locatie zijn de meningen niet zo positief. De mensen missen een kleed- en toiletruimte. Sommigen maken daarbij een koppeling met een mogelijke toiletvoorziening voor watersporters. Jammer ook dat de baan wat krap bemeten is en te weinig beschutting voor schaatsers geeft.

Van het **sportveld** en de ijsbaan wordt eigenlijk nog te weinig gebruik gemaakt. De deelname van dorpsbewoners kan beter. Wat betreft het sportveld misschien door een grotere aanbod van sporten. Er is op dit moment weinig variatie in sporten. Het is kaatsen en voetbal wat de klok slaat.

Dorpshuis It Waltahûs is een onmisbaar middelpunt in de kleine gemeenschap. Vrijwilligers houden het dorpshuis al jaren met succes draaiende. Toch is bij het huidige gebouw een aantal minpunten te noemen: overlast voor omwonenden, nauwelijks parkeerplekken in de directe omgeving, lelijke voorgevel, noodzakelijk- en terugkerend onderhoud, de organisatie van meerdere, gevarieerde activiteiten tegelijk is moeilijk en voor

binnensporten zijn er nauwelijks mogelijkheden. En een regelmatig gehoord punt: het dorpshuis zou in de zomermaanden vaker open moeten zijn voor de recreatieve bezoekers.

Al tijdens de start van de vorige dorpsvisie en ook tijdens de inspraakavond op 20 januari 2012 is een ingrijpend idee besproken: een **multifunctioneel centrum** ter vervanging van het huidige Waltahûs, van de oude kleedruimte op het sportveld en de combinatie met de gewenste toiletvoorziening bij de ijsbaan. Het moet zelfs mogelijk zijn in een dergelijk centrum binnensporten te organiseren. In dat geval is samenwerking met omliggende dorpen wenselijk.

De dienstregeling van het busvervoer langs Tjerkwerd is in de afgelopen jaren steeds ongunstiger uitgevallen. Vooral de aansluiting op andere lijnen is een knelpunt.

De passantenhaven, trailerhelling, walbeschoeiing zijn tijdens de werkingsperiode van de vorige dorpsvisie gerealiseerd tot volle tevredenheid van de dorpsbewoners en botenbezitters van buiten Tjerkwerd. We gaan ervan uit dat de gemeente Súdwest-Fryslân zorg draagt voor het terugkerend onderhoud.

Gewenste situatie:

- Opnieuw realiseren van naschoolse opvang, eventueel door samenwerking met omliggend dorpen, of op basis van particulier initiatief. Het aanbod van een kwalitatief goede opvang kan de aantrekkelijkheid van ons dorp voor nieuwkomers vergroten. Echter, inmiddels is het aantal gastouders in het dorp gestegen. Het aanbod van thuisopvang overtreft de vraag, zodat de wens van bewoners voor naschoolse opvang een snelle oplossing lijkt te hebben gekregen.
- Kleet- en toiletgelegenheid bij ijsbaan, al of niet in combinatie met voorziening voor watersporters, en/of toekomstig multifunctioneel centrum.
- Meer beschutting rond ijsbaan door aanplant.
- Het sportveld intensiever benutten met andere sporten, zoals basketbal, volleybal en tennis. Een skeelerbaan is misschien te combineren met de ijsbaan. Een minivoetbalveldje met het grote veld.
- Vervang de verkleedcontainer op het sportveld door een nieuw stenen onderkomen met douches, toiletten en zo mogelijk een kantine. Indien een stenen gebouwtje niet mogelijk is, dan eventueel een blokhut. Medegebruik door de school moet meegenomen worden. Voer dit eventueel bij subsidieaanvragen op.
- De speeltuin vergt onderhoud. Dat betekent: elk jaar schoonmaken en opruimen.
- It Waltahûs in de zomer meer open. Tjerkwerd zal daarmee gastvrijheid uitstralen. Vraag is of dit commercieel haalbaar is en er voldoende vrijwilligers gevonden kunnen worden.
- Een dorps huis, als onderdeel van een nieuw te bouwen Multifunctioneel Centrum (MFC), is mogelijk een oplossing voor de bovengenoemde nadelen van het huidige gebouw. Dit nieuwe centrum zou in de nabijheid van het sportveld, de school of de ijsbaan gesitueerd moeten worden. In dat geval kan het ook als kleet- en toiletruimte voor het sportveld en ijsbaan en een deel van het gebouw kan men inrichten als jeugdhonk. Wellicht zijn zelfs binnensporten mogelijk. Naar aanleiding van de vorige dorpsvisie heeft een werkgroep destijds een schets gemaakt voor een nieuwe plek van een MFC ("Voorstel fasering bestemmingsplan Tjerkwerd, september 2003").

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Speeltuin	Onderhoud	Structureel geld reserveren voor vervanging	<2 jaar
Waltahûs of nieuw Multifunctioneel Centrum	Nadelen Waltahûs	Onderzoek oplossing knelpunten Waltahûs Haalbaarheid nieuw Multifunctioneel centrum Werkgroep instellen	2 -12jaar < 1 jaar
Naschoolse opvang	Wordt gemist. Kan nieuwkomers tegenhouden	Opnieuw opstarten, evt. in samenwerking met buurdorpen	< 2 jaar
Kleet- en toiletgebouw sportveld	Oude onderkomen is sterk verouderd	Plaats en vormgeving bepalen Financiering afronden	< 2 jaar
Ijsbaan	Weinig beschutting, lekkage, geen toiletruimte	Nieuwe aanplant rond ijsbaan Toilet-/kleedruimte evt. in combinatie met watersporters	< 2 jaar 2-5 jaar
Sportveld	Sportveld wordt te weinig benut	Uitbreiding: minivoetbal, basketbal, volleybal, tennis? Skeelerbaan rond ijsbaan?	2-5 jaar

11. Duurzaamheid en milieu

Huidige situatie:

Sinds 2009 is het Wypark Beabuorren B.V. Tjerkwerd uitgebreid met twee windmolens van 1,3 megaWatt en 60 meter hoog. Totaal staan nu even buiten het dorp acht van deze windmolens met een gezamenlijk vermogen van 10 megaWatt. Het zijn beeldbepalende objecten en ze zijn kenmerkend voor Tjerkwerd.

Stichting Windkracht Tien is op 23 mei 1996 opgericht naar aanleiding van een verzoek van Wypark Beabuorren B.V. te Tjerkwerd om het dorp Tjerkwerd via Dorpsbelang Tjerkwerd in het Wypark te laten deelnemen als aandeelhouder. Via de stichting, die aandelen heeft in het park, vloeien er financiële middelen naar het dorp Tjerkwerd.

Jaarlijks kunnen vanuit het dorp verzoeken voor een financiële bijdrage voor een project worden ingediend. De gehonoreerde verzoeken en de toegekende bijdragen worden tijdens de jaarvergadering van Dorpsbelang Tjerkwerd bekend gemaakt. Deze constructie zorgt voor draagkracht voor het windmolenpark. Slechts enkelen geven nu nog aan de windmolens het liefst te zien verdwijnen. Ook scheppen de windmolens een positief beeld ten aanzien van het aspect duurzaamheid.

Slechte staat Hemdijk

Gewenste situatie:

Duurzaamheid leeft binnen Tjerkwerd. Daarom zijn er ideeën om Tjerkwerd als (meest) groen en duurzaam dorp te maken, met bijvoorbeeld als projectnaam 'Zonkracht 10'. Onder die naam zou je collectief iets kunnen doen op het gebied van zonenergie en hergebruik van regenwater. Te denken valt aan plaatsing van zonnepanelen en wateropvangsystemen op It Waltahûs of op de school. Een andere optie is collectief inkopen hiervan, waarbij Stichting Windkracht 10 een deel van de financiering op zich neemt.

De behoefte aan volkstuinen binnen het dorp peilen en kijken op welke locatie die gesitueerd kunnen worden. De school kan hierbij van betekenis zijn op gebied van educatie (natuur, voeding en duurzaamheid). Ook de (nog) niet verkochte bouw kavels op Dyksicht kunnen een mogelijke locatie zijn.

Wat Tjerkwerd kan helpen bij verduurzaming is deelnemen aan het Netwerk Duurzame Dorpen. De provincie zoekt nog een aantal dorpen dat mee wil-doen aan een pilot om zelfvoorzienend te worden. Hier kunnen we Tjerkwerd in laten opnemen.

Actiepunten / oplossingen:

Onderwerp	Probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Duurzaam Tjerkwerd	Haalbaarheid	Collectief investeren in wind, zon en regenwater, mogelijk in samenwerking met Stichting Windkracht 10. Deelname aan netwerk duurzame dorpen	< 3 jaar < 2 jaar
Volkstuinen	Locatie en behoefte	Onderzoek naar behoefte in het kader van educatie, voeding en duurzaamheid	< 2 jaar
Takken en groenafval	Inzameling	Centrale plek in dorp voor inzameling en bewerking tot compost	< 3 jaar

12. Tjerkwerd in relatie tot haar omgeving

Tjerkwerd behoort sinds 2011 tot de nieuwe gemeente Súdwest-Fryslân, maar heeft deze invloed gehad op het dorp en hoe is de samenwerking met de andere dorpen?

Een groot deel van de Tjerkwerders vindt dat de nieuwe **gemeente Súdwest-Fryslân** erg ver van de bewoners af staat. De omvang van de nieuwe gemeente wordt als bureaucratisch en log ervaren. Het contact van de individuele burger met de gemeente verloopt moeilijk. De inwoners van Tjerkwerd zijn overigens wel van mening dat de relatie tussen Dorpsbelang Tjerkwerd en de gemeente Súdwest-Fryslân goed is. Ze hebben het idee dat hun belangen goed worden behartigd.

Verder wordt gewaardeerd dat we voor diverse zaken nog in Bolsward terecht kunnen, al worden lange wachttijden daarbij aangehaald als negatieve bijkomstigheid.

De samenwerking met **de omliggende dorpen** is volgens de meeste dorpsbewoners prima. Er zijn diverse samenwerkingsverbanden tussen verenigingen. Zo wordt er bijvoorbeeld door de peuterspeelzaal samengewerkt met Parrega en ook de samenwerking tussen de kerkelijke gemeente Tjerkwerd-Dedgum is prima.

Toch is er ook de opvatting dat er meer aan samenwerken gedaan kan worden, Hierbij geldt: samen sta je sterker.

Actiepunten / oplossingen:

onderwerp	probleem	oplossing / actiepunten	termijn
Recreatie	De afstemming met omliggende dorpen is onvoldoende	Dorpen moeten met elkaar in overleg om gezamenlijk recreatie te verbeteren en te promoten	< 1 jaar
Samenwerking met andere Dorpsbelangen	Veel dorpsbelangen hebben waarschijnlijk dezelfde 'problemen', maar er is nu geen tot weinig samenwerking om dit op te lossen	Koppelen van dorpsbelangen in regio/ streekbelangen	< 1 jaar
Afstand burger-gemeente	Er wordt een grote afstand gevoeld tussen burger-gemeente.	Communicatie; de gemeente moet duidelijk zijn; is er een onderwerp dat geldt voor de regio dan kan er bijvoorbeeld een informatieavond georganiseerd worden. Afspraken moeten worden nagekomen. WMO-loket; ruimere openingstijden Dorpsbelang dient ieder jaar een of meerdere leden van de gemeente uit te nodigen op hun jaarlijkse vergadering	< 1 jaar
Individuele burger	De individuele burger wordt niet gehoord: dorpsbewoners zijn van mening dat alle zaken via het dorpsbelang moet.	De gemeente dient ook de individuele burger serieus te nemen en te horen.	< 1 jaar

Tot slot

Zoals bij de inleiding al is vermeld is deze “Dorpsvisie Tjerkwerd 2012-2024” onder verantwoordelijkheid van het Dorpsbelang Tjerkwerd e.o. opgezet.

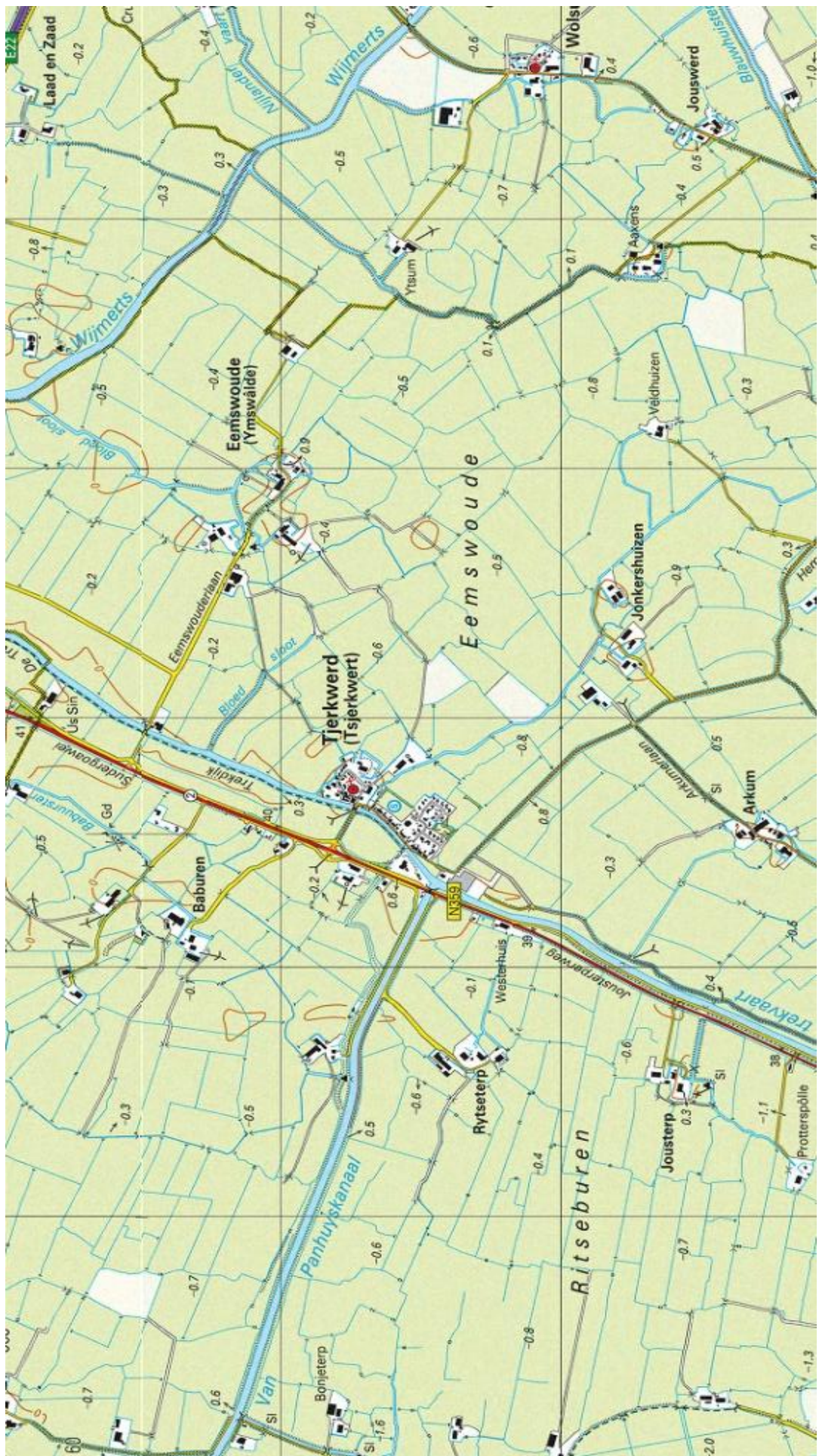
Aangezien een Dorpsvisie niet iets is wat van de ene op de andere dag gerealiseerd kan worden wil het Dorpsbelang Tjerkwerd de in de Dorpsvisie opgenomen ideeën en visies met enige regelmaat tegen het licht houden.

Zij denkt dit als volgt te doen:

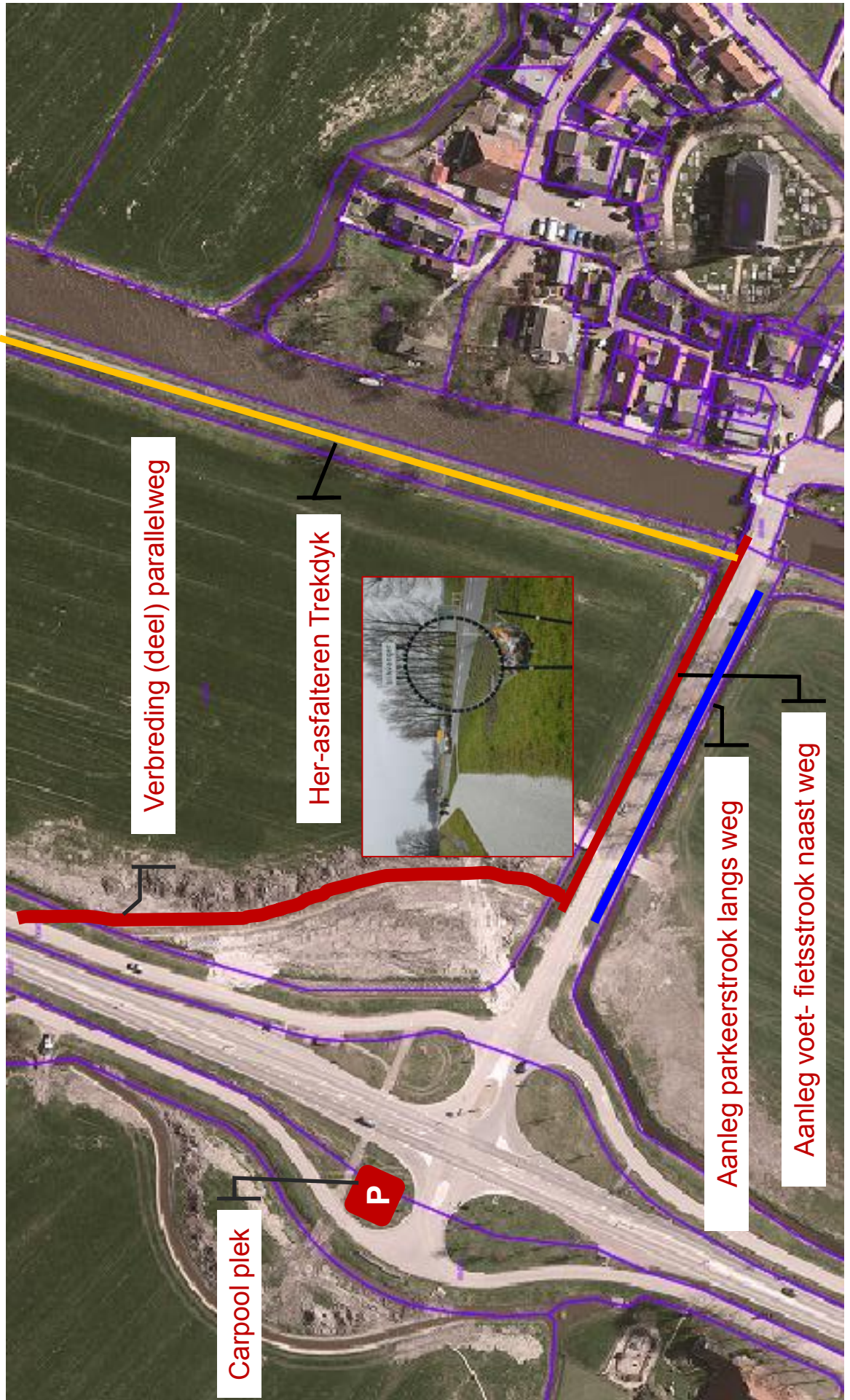
- Regelmatig contact te houden met de diverse verenigingen en stichtingen.
- Met regelmaat contact te houden met gemeente en/of ambtenaren over gemeentelijke zaken.
- Zo nodig acties en/of werkgroepen te organiseren en om zaken te ondersteunen die goed zijn voor Tjerkwerd te bevorderen.
- De inwoners van Tjerkwerd minimaal of zo vaak als nodig blijkt uit te nodigen voor overleg. (hetgeen overigens al praktijk).

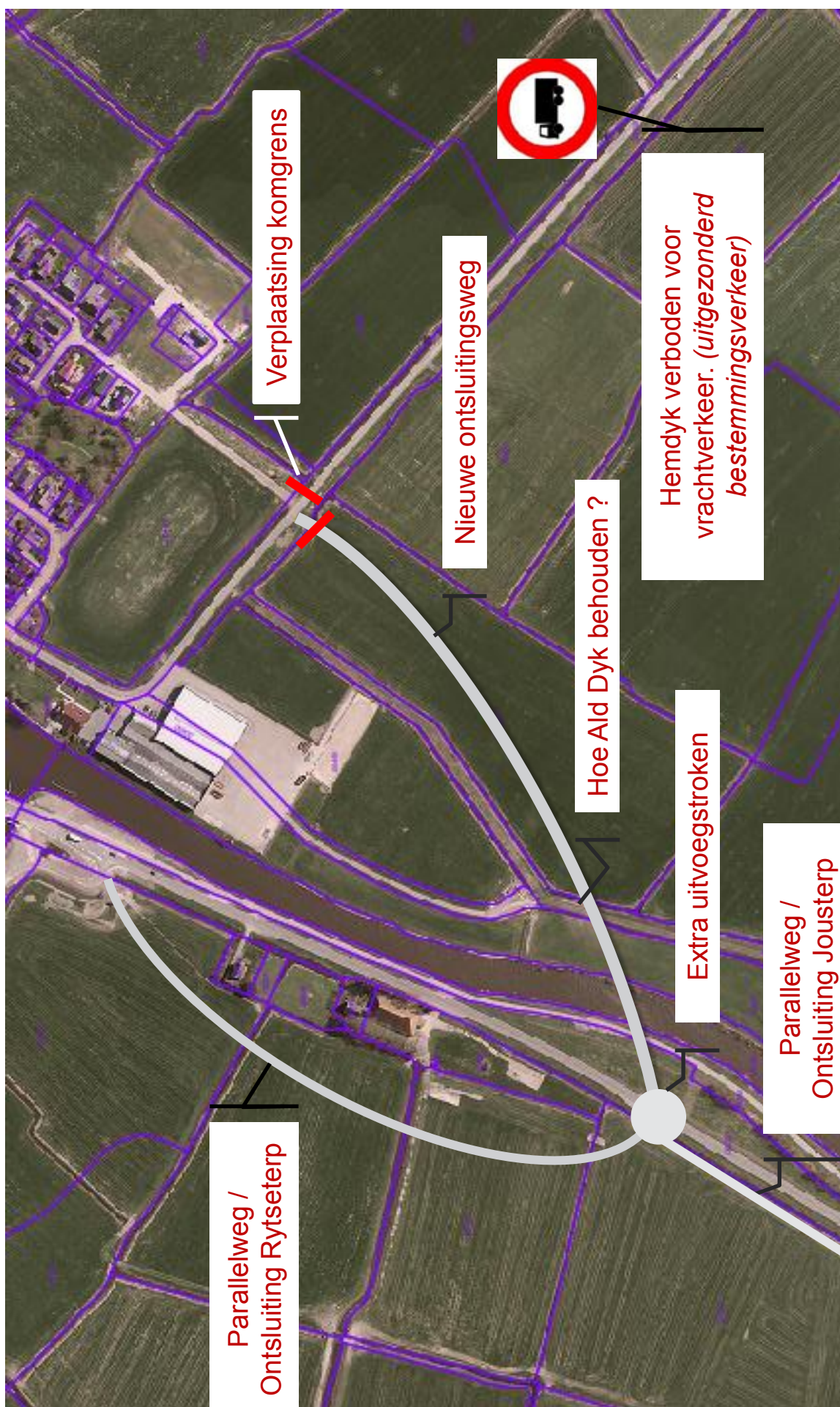
**Bijlage:
Overzichtskaart Tjerkwerd en omgeving**

Bijlage: Omgeving fietstunnel en parkeren

Bijlage: Ontsluitingsweg N359 met Hemdijk en buurtschappen

Bijlage 4

Bedrijven in Tjerkwerd:

Aann. bedrijf P. F. van Zuiden b.v.
Aann.- en Timmerbedrijf Ouderkerken v.o.f.
Agra Hawar b.v.
All-Fresh Web development
Anne Bakker Kraanverhuur en Dienstverlening
Assurantiekantoor “De Meer”
Autoservice Tjerkwerd
Bemiddeling Yn Agrarische Saken b.v.
DAP Harkema-Pot
De Brocante Theetuin
De Greideblom
De Hekserij
De Miniatureschuur
F.R.T. installatie
Fouragehandel Gietema
Galerie ArtiSjok
Galerie Kunstgreep
Gerit Wijngaarden Kunstschilder
Grietje Huisman Kunstschilder
Haarsma Groep
Handelsonderneming Remach
Jan Nota Trûbadoer
Jump Tide
Klusservice Gemini
L.H. Design
L.P. Sailing Perfection
Leidekkersbedrijf Maurix
Melody Stables
Miedema Lighting
Onderhoudsbedrijf Tjerkwerd
Pedicure Richtje Hiemstra-Boersma
Poly Clean Jachtverzorging
Reinier's Dienstverlening
Saevus b.v.
Wynpark Beabuorren

Verenigingen, stichtingen, organisaties etc. in Tjerkwerd.

60+ soos
Begravenisvereniging “De laatste eer”
Biljartclub “H.T.S.”
CBS “De Reinbôge”
Dorpsbelang Tjerkwerd e.o.
Dorpskrant “It Skieppesturtsje”
Fitness Foar Froulju
IJsclub Tjerkwerd
Jeu de boules (i.o.)
Kaatsvereniging “De twa doarpen”
Kerkkoor Tjerkwerd-Dedgum
Klaverjasvereniging
Kon. Ned. Ver. E.H.B.O. afdeling Tjerkwerd
Maand Agenda Tjerkwerd (M.A.T.)
Mear Bewege Foar Âlderen
Muziekvereniging Fanfare “Eensgezindheid”
Muziekvereniging Jeugdkorps “De Toansetters”
Oranjevereniging “Mei Inoar Ien”
P.K.N. Tjerkwerd-Dedgum
Sportveldcommissie i.s.m. Dorpsbelang
Stichting Dorpshuis “It Waltahûs”
Stichting Peuterspeelzaal Tjerkwerd-Parrega
Stichting Windkracht 10

